

Varhaiskasvatusta järjestävät kunnat ja kuntayhtymät

Varhaiskasvatustietojen tallentaminen varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan

Opetushallitus on antanut määräyksen (OPH-2185-2018) varhaiskasvatusta järjestäville kunnille ja kuntayhtymille tietojen tallentamisesta varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan (jäljempänä Varda) varhaiskasvatuslain (540/2018) 68 § nojalla. Tämä ohje liitteineen tarkentaa määräyksen sisältöä.

Pyydämme tiedottamaan tästä ohjeesta organisaatiolenne ja erityisesti varhaiskasvatuspalveluihin, Varda-vastaaville ja Varda-pääkäyttäjille sekä Opintopolun vastuukäyttäjälenne.

Varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan tallennettavat tiedot

Varhaiskasvatusta järjestävän kunnan ja kuntayhtymän tulee tallentaa varhaiskasvatuslain 70 §:n 1 momentissa tarkoitetut varhaiskasvatuksen tuottajan ja sen toimipaikkojen tiedot sekä varhaiskasvatuslain 70 §:n 3 momentissa tarkoitetut lapsia koskevat tiedot Vardaan 1.1.2019 lähtien tuottamansa palvelun osalta.

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat varhaiskasvatuksen tuottajan ja sen toimipaikkojen tiedot:

1. nimi, y-tunnus ja yhteystiedot
2. varhaiskasvatuspaikkojen määrä
3. varhaiskasvatuksen järjestämisuodot
4. toimintamuodot
5. kielet ja painotukset

Tietovarantoon on tallennettava seuraavat varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot:

1. nimi, henkilötunnus, äidinkieli, kotikunta ja yhteystiedot
2. toimipaikka, jossa lapsi on varhaiskasvatuksessa
3. 17 §:ssä tarkoitetun hakemuksen toimittamispäivämäärä
4. 18 §:ssä tarkoitetun päätöksen tai sopimuksen alkamis- ja päättymispäivämäärä
5. varhaiskasvatusoikeuden tuntimääräinen laajuus ja sen käyttöön liittyvät tiedot
6. tieto varhaiskasvatuksen järjestämisestä vuorohoitona
7. varhaiskasvatuksen järjestämisuoto

Itse tuottamiensa palveluiden lisäksi kunta tai kuntayhtymä tallentaa muiden varhaiskasvatuslain 5 §:ssä tarkoitetulla tavalla järjestämässään varhaiskasvatuksessa olevien lasten osalta 70 §:n 3 momentin 1 ja 3-7 kohdassa tarkoitetut tiedot.

Edellä mainittuja tietoja avataan tietoluettelossa, joka löytyy osoitteesta:
<https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Varda-ohjeistukset>

Tietojen tallentamisen ajankohdat

Kunnat ja kuntayhtymät keräävät varhaiskasvatusta koskevia tietoja itse ylläpitämäänsä operatiiviseen tietojärjestelmään tai muuhun rekisteriin. Varhaiskasvatuksen tuottajan ja sen toimipaikkoja koskevia tietoja sekä varhaiskasvatuksessa olevia lapsia koskevia tietoja ryhdytään tallentamaan varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan 1.1.2019 lähtien. Kuntien ja kuntayhtymien on tallennettava varhaiskasvatuslain mukaiset tiedot varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan ensimmäistä kertaa viimeistään 30.4.2019.

Tämän jälkeen kunnan ja kuntayhtymän tulee ilmoittaa uudet tiedot sekä päivittää ja korjata tiedot ajantasaisesti viipymättä Vardaan aina, kun kunnan tai kuntayhtymän operatiiviseen tietojärjestelmään tai muuhun rekisteriin taikka varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan tallennettuihin tietosisältöihin kohdistuu muutos. Tieto tulee olla rajapinnalla tallennettaessa varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa yhden (1) vuorokauden kuluessa ja käyttöliittymällä tallennettaessa kuukauden 15. päivään sekä kuukauden viimeiseen päivään mennessä.

Tietojen tallentamistapa

Kuntien ja kuntayhtymien tulee siirtää tiedot Vardaan ensisijaisesti varhaiskasvatuksen operatiivisesta tietojärjestelmästä REST-tyyppisellä tiedonsiirtorajapinnalla, jossa dataformaattina on JSON. Tiedonsiirtorajapinnan käyttäminen on suositeltavaa, koska se pitää tiedon ajantasaisina automaattisesti ja vähentää manuaalista työtä.

Mikäli tämä ei ole mahdollista, tulee kunnan ja kuntayhtymän tallentaa tiedot Vardaan käyttöliittymällä, joka löytyy osoitteesta: virkailija.opintopolku.fi/varda.

Tiedonsiirto rajapinnan kautta ja tietojen tallentaminen käyttöliittymän kautta ovat toisensa poissulkevia menetelmiä. Esimerkiksi, jos lapsen tiedot on tuotu Vardaan tiedonsiirtorajapinnan kautta, tietoja ei voi muokata käyttöliittymässä.

Opetushallitus tuottaa vuoden 2018 loppuun mennessä kuvallista materiaalia siitä, miltä tallennetun tiedon tulee näyttää varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa. Materiaali tallennetaan osoitteeseen <https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Varda-ohjeistukset>. Opetushallitus tiedottaa kuntia ja kuntayhtymiä tarkemmin materiaalista sen valmistuttua.

Tunnukset varhaiskasvatuksen tietovarantoon

Vardan käyttöoikeuksia anotaan ja hallinnoidaan Opetushallituksen Opintopolku-palvelussa. Kunnassa Opintopolun vastuukäyttäjä (=koulutustoimijan vastuukäyttäjä) myöntää kunnan Varda-pääkäyttäjän käyttöoikeudet Vardaan joulukuussa 2018.

Kunnan tai kuntayhtymän Varda-pääkäyttäjä voi käyttöoikeudet saatuaan myöntää kunnan muille Vardan käyttäjille käyttöoikeuksia Vardaan. Kunnan ja kuntayhtymän on varmistettava, että pääsy tietoihin on vain henkilöillä, joiden työtehtäviin henkilötietojen käsittely kuuluu ja että henkilöt käsittelevät tietoja ainoastaan annettujen ohjeiden mukaisesti.

Opetushallitus tiedottaa kuntia ja kuntayhtymiä tarkemmin Vardan käyttäjätunnuksista joulukuun webinaareissa 4. ja 5.12.2018. Webinaarien materiaalit tulevat löytymään osoitteen <https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Webinaarit+ja+koulutukset> kautta.

Tietovarannon yhteisrekisterinpitäjät ja niiden vastualueet

Kunnat ja kuntayhtymät sekä Opetushallitus toimivat varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa yhteisrekisterinpitäjinä. Yhteisrekisterinpitäjistä ja niiden vastuualueista säädetään tarkemmin varhaiskasvatuslain 67 §:ssä.

Varhaiskasvatuslain 67 § 1 momentin mukaan **kunta tai kuntayhtymä vastaa** tietovarantoon tallentamiensa tietojen sisällöstä ja virheettömyydestä sekä siitä, että tiedot pidetään ajantasaisina.

Kunta tai kuntayhtymä vastaa tietosuoja-asetuksen (2016/679) 12 §:n mukaisen informointivelvoitteen toteuttamisesta silloin, kun varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot kerätään ja tallennetaan kunnan tai kuntayhtymän operatiiviseen tietojärjestelmään tai muuhun rekisteriin. Kun tiedot kerätään tietosuoja-asetuksen 13 artiklan mukaisesti suoraan rekisteröidyltä eli käytännössä lapsen vanhemmilta tai muilta huoltajilta, heille on tietojen keräämisen yhteydessä annettava 13 artiklassa yksilöidyt tiedot. Mikäli varhaiskasvatuksessa olevaa lasta koskevat tiedot saadaan muualta, lapsen vanhempia tai muita huoltajia tulee informoida tietosuoja-asetuksen 14 artiklan mukaisesti.

Osana informointivelvoitetta kunnan tai kuntayhtymän tulee ilmoittaa henkilötietojen tallentamisesta varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardaan sekä niistä tahoista, joille tietoja luovutetaan Opetushallituksen ylläpitämästä varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelusta. Opetushallitus tiedottaa kuntia ja kuntayhtymiä, mille tahoille tietoja säännönmukaisesti luovutetaan, jotta kunnat ja kuntayhtymät pystyvät toteuttamaan informointivelvoitensa.

Kunnan tai kuntayhtymän on tietosuoja-asetuksen 16 artiklan mukaisesti oikaistava ilman aiheutonta viivytystä rekisteröityä koskevat epätarkat, virheelliset tai puutteelliset henkilötiedot. Mikäli kunnan tai kuntayhtymän operatiivisen tietojärjestelmän tai muun rekisterin taikka varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan tietosisällössä on virhe, korjausvaatimus tehdään suoraan kunnalle tai kuntayhtymälle. Tarvittaessa Opetushallitus ohjaa korjausvaatimukset kunnan tai kuntayhtymän käsiteltäväksi ja oikaistavaksi. Mikäli virhe johtuu tietovarannon teknisestä virheestä, Opetushallitus vastaa järjestelmävirheen korjauksesta.

Opetushallitus ilmoittaa henkilötietojen oikaisuista, poistoista ja käsittelyn rajoituksista kaikille niille tahoille, joille säännönmukaisesti luovutetaan tietoja varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardasta.

Opetushallitus on tämän ohjeen liitteeksi tuottanut mallilausekkeita, joita kunta voi Vardasta käyttää rekisteröityjen informoimiseen esimerkiksi verkkopalvelussaan, sekä rekisteröidyille jaettavan mallitiedotteen Vardasta.

Opetushallitus vastaa varhaiskasvatuslain 67 § 2 momentin mukaan tietovarannon yleisestä toiminnasta sekä ohjelmointirajapinnoista tietojen tallentamista, käsittelyä ja luovutusta varten. Opetushallitus vastaa myös tietovarannon käytettävyydestä, eheydestä ja muuttumattomuudesta sekä suojaamisesta ja säilyttämisestä. Opetushallitus vastaa tietovarannosta tapahtuvan tietojen luovutuksen lainmukaisuudesta ja ohjelmointirajapintojen avaamisen edellytysten tutkimisesta. Opetushallitus on velvollinen ilmoittamaan muille rekisterinpitäjille ohjelmointirajapintojen avaamisesta. Opetushallitus vastaa tutkimusluvan antamisesta tietovarannon tietojen luovutusta varten.

Opetushallitus vastaa tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta tietosuojasetuksen (2016/679) 15 artiklan mukaisesta rekisteröidyn oikeudesta saada pääsy häntä koskeviin henkilötietoihin, 18 artiklan mukaisesta oikeudesta rajoittaa käsittelyä sekä 19 artiklan mukaisesta henkilötietojen oikaisua, poistoa tai käsittelyn rajoitusta koskevasta ilmoitusvelvollisuudesta tietoja vastaanottaneille tahoille.

Jos kunta tai kuntayhtymä lakkaa eivätkä kyseisen rekisterinpitäjän tehtävät siirry toiselle oikeushenkilölle, kyseisten tietovarantoon tallennettujen tietojen osalta rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Opetushallitus kerää lokitietoa palvelun käytöstä. Lokitiedoista muodostuu lokitietorekisteri, jonka rekisterinpitäjänä toimii Opetushallitus.

Tietojen luovuttaminen ja katseleminen Vardasta

Tietojen luovuttamisesta ja katselemisesta Vardasta säädetään varhaiskasvatuslain 73 §:ssä.

Tietoja voidaan luovuttaa Vardasta viranomaiselle varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelun avulla viranomaisen lakiin tai laissa säädettyyn tehtävään perustuvan tiedonsaantioikeuden nojalla, salassa pidettäviä tietoja kuitenkin vain, jos tiedon antamisesta tai oikeudesta tiedon saamiseen laissa erikseen nimenomaisesti säädetään.

Viranomaiset saavat palvelusta tietoja ohjelmointirajapinnan avulla. Opetushallitus voi avata rajapinnan sellaiselle viranomaiselle, jolla tämän tai muun lain nojalla on oikeus käsitellä tietoja. Viranomaisen on tietoja pyytäessään ilmoitettava Opetushallitukselle tietojen käyttötarkoitus ja muut tiedon luovuttamisen edellytysten selvittämiseksi tarpeelliset seikat sekä selvitys siitä, että tietojen suojauksesta huolehditaan asianmukaisesti.

Opetushallitus ylläpitää varhaiskasvatustietojen luovutuspalvelua, jolla tietovarannossa olevia tietoja yhdistetään ja tarjotaan keskitetysti henkilön itsensä tai tämän laillisen edustajan nähtäväksi käyttöliittymän avulla sekä luovutetaan tietojen saamiseen oikeutetuille. Henkilön oikeus saada tietoja nähtäväksi koskee hänen omia tietojaan tai sen tietoja, jonka laillinen edustaja hän on.

Kansalaisen katseluyhteys toimii Opetushallituksen Oma Opintopolku.fi - palvelussa osoitteessa <https://opintopolku.fi/oma-opintopolku/> toukokuusta 2019 lähtien. Tätä ennen on mahdollista pyytää omien tai huollettavien tietojen katselua lomakkeella, joka löytyy osoitteesta <https://confluence.csc.fi/download/attachments/64962405/Rekisteritietojen-tarkastus-suomenkielinen.docx?version=1&modificationDate=1527067115177&api=v2>.

Opetushallitus tuottaa varhaiskasvatuslain 69 § mukaan tietovarantoon tallennetuista tiedoista vuosittain varhaiskasvatuksen arvioinnin, kehittämisen, tilastoinnin, tutkimuksen ja muun seurannan sekä ohjauksen tietoaineistoja siten kuin opetus- ja kulttuuriministeriö määrää.

Tietojen säilytysaika varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardassa

Varhaiskasvatuslain 72 § mukaan varhaiskasvatuksen järjestäjää ja tuottajaa koskevat tiedot säilytetään Vardassa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona varhaiskasvatuksen järjestäjän tai tuottajan toiminta lakkasi.

Lasta koskevat tiedot säilytetään tietovarannossa, kunnes viisi (5) vuotta on kulunut sen kalenterivuoden päättymisestä, jona lapsen oikeus varhaiskasvatukseen päättyi. Oppijanumero, nimi sekä henkilötunnus tai muut yksilöimiseksi tarvittavat tiedot säilytetään pysyvästi.

Lokitietorekisterin tiedot säilytetään viisi (5) vuotta niiden syntymisestä.

Edellä mainitut varhaiskasvatuslaissa säädetyt määräajat eivät suoraan koske kuntien ja kuntayhtymien omissa varhaiskasvatuksen operatiivisissa tietojärjestelmissä olevien tietojen säilytysaikoja. Kunnan tai kuntayhtymän tulee erikseen määrittellä henkilötietojen säilyttämisaikat omissa henkilörekistereissään.

Lisätiedot ja neuvonta

Vardan ohjeistukset löytyvät osoitteesta:

<https://confluence.csc.fi/display/OPHPALV/Varda-ohjeistukset>.

Opetushallituksen varhaiskasvatuksen tietovaranto Vardan asiakaspalvelun tavoittaa arkisin virka-aikana sähköpostitse osoitteesta varda@opintopolku.fi.

Pääjohtaja

Olli-Pekka Heinonen

Projektipäällikkö

Kukka-Maaria Berg

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty Opetushallituksen asianhallintajärjestelmässä.

LIITTEET

Opetushallituksen mallilausekkeet informointivelvoitteen toteuttamiseksi varhaiskasvatuksen tietovarannosta
Opetushallituksen mallitiedote varhaiskasvatustoimijan rekisteröityjen informointiin

TIEDOKSI

Kuntien ja kuntayhtymien Varda-vastaavat
Opetushallituksen osastot
Opetus- ja kulttuuriministeriö
Aluehallintovirastot (AVI)
Elintarviketurvallisuusvirasto (EVIRA)
Kansallinen koulutuksen arviointikeskus (Karvi)
Kansaneläkelaitos (KELA)
Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto (Valvira)
Suomen Kuntaliitto
Terveystieteiden tutkimuskeskus (THL)
Tilastokeskus
Työ- ja elinkeinoministeriö
Valtiokonttori
Valtiovarainministeriö